

Meditsiinidoktor Aare Märtson

Tiit Haviko – TÜ Kliinikumi traumatoloogia ja ortopeedia kliinik

26. aprillil kaitses Tartu Ülikoolis doktoriväitekirja Tartu Ülikooli Kliinikumi traumatoloogia ja ortopeedia kliiniku ortopeedia osakonna vanemarst-õppejõud Aare Märtson. Töö teemaks oli “Alajäseme pikendamine: luuregeneratsiooni eksperimentaalsed uuringud ja kliinilised kaugtulemused”. Tööd juhendas professor Tiit Haviko ja oponeeris professor Markku Järvinen Tampere Ülikoolist.

Uurimus käsitles alajäseme pikendamise kliinilisi ja eksperimentaalseid aspekte. Töö kliiniline osa haaras aastatel 1977–1995 tehtud 72 alajäseme pikendamise operatsiooni kaugtulemusi ja patsientide rahulolu hinnangut. Lisaks sellele oli autor prospektiivselt uurinud reie sirutajalihaste elektromüograafilist leidu pärast reie segmendi ulatuslikku pikendamist, retrospektiivselt aga jäseme traumajärgse pikendamise tulemusi ning ulatuslikku (32 cm) jäsemepikendamist Ollier’ tõve haigel.

Uurimuse eksperimentaalne osa korraldati 20 küülikul ja 142 rotil. Autor näitas, et eksperimentaalset luuregeneratsiooni kortikotoomia ja distraktsioonipikendamise järel iseloomustas küülikul varane osteoklastiline resorptsioon ning osteoblastiline proliferatsioon. Sääreluu defekti täitumine resektsiooniosteotoomia järel oli rotil sarnane embrüohistogeneesiga primaarse periostaalse ja sekundaarse endostaalse ossifikatsiooniga. Luu kortikaalkihi perforatsiooni järel toimus endostaalne ossifikatsioon ilma kõhrelise staadiumita, aga periostaalne ossifikatsioon kõhrelise staadiumi läbi.

Kliinilise uuringuga näitas autor, et reie pikendamine kahjustas põlve sirutajalihaste motoorseid üksusi, seejuures sõltus nende kahjustus jäsemepikenduse ulatusest ja ei sõltunud jäseme lühenemise etioloogiast, pikendamise meetodist, kiirusest ja kestusest. Jäsemete posttraumaatilise lühenemise korrektsioonil ei olnud luuregeneratsioon häiritud ja tüsistuste sagedus oli väike. Ollier’ tõvega haigel

täitused jäseme pikendamise käigus embrüonaalse kõhrega osteokondraalsed kolded luukoega.

Kliiniliste kaugtulemuste (keskmiselt 19,4 aastat) analüüs näitas, et 78% patsientidest oli rahul saavutatud tulemusega ja 68% kosmeetilise efektiga. Jäsemepikendamise kordamisega oleks nõus 81% patsientidest, juhul kui see osutuks vajalikuks.

Aare Märtson on sündinud 18. augustil 1958. a Tartus. Ta lõpetas Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ravi eriala 1982. a ja on töötanud ortopeedina 1983. aastast. Alates 1996. a juhatab ta TÜ Kliinikumi traumatoloogia ja ortopeedia kliiniku ortopeedia osakonda. Ta on ka Sotsiaalministeeriumi ortopeedia erialanõunik. Aastatel 2000–2003 oli ta Eesti Traumatoloogide-Ortopeedide Seltsi juhatuse esimees, praeguses koosseisus aga juhatuse aseesimees. Aare Märtsonit iseloomustab äärmiselt viljakas teadustegevus: tema teadustööde nimistus on kokku 85 publikatsiooni, sh 8 artiklit rahvusvahelistes ajakirjades.

Kaire.kallas@kliinikum.ee